

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Bibliografie 1968

Hoetjes, B.J.S.; Es, G.H. van

Citation

Hoetjes, B. J. S., & Es, G. H. van. (1969). Bibliografie 1968. *Acta Politica*, 4: 1968/1969(3), 331-338.
Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3451137>

Version: Publisher's Version
License: [Leiden University Non-exclusive license](#)
Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3451137>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

- 33 Rummel, Rudolph, 'Dimensions of Conflict Behavior Within Nations 1946—59,' *Journal of Conflict Resolution*, v. 10 (1966), pp. 65—73.
- 34 Schelling, Thomas C., *The Strategy of Conflict* (Cambridge: Harvard University Press, 1960).
- 35 Singer, J. David, 'Data-Making in International Relations,' *Behavioral Science*, v. 10 (1965), pp. 68—80.
- 36 Verba, Sidney, 'Simulation, Reality, and Theory in International Relations,' *World Politics*, v. 16 (1964), pp. 419—519.

BIBLIOGRAFIE 1968

door B. J. S. Hoetjes en G. H. van Es

De bibliografie van voor politicologen relevante literatuur over 1968 heeft dezelfde opzet als de bibliografieën die in voorgaande jaargangen zijn verschenen.* Kort samengevat komt deze opzet op het volgende neer. Er zijn uitsluitend werken van Nederlandse auteurs vermeld. Niet vermeld zijn studies over buitenlandse situaties en problemen (afgezien van enkele werken die van algemeen politicologisch belang zijn), studies op het terrein van de sociaal-economische politiek, niet-theoretische studies op het terrein van de internationale betrekkingen en artikelen in dag- en weekbladen.

Alle titels zijn in het Engels vertaald en waar nodig is een korte aanduiding van de inhoud gegeven.

This bibliography lists publications on political science published by Dutch authors in 1968, and dealing mainly with Dutch problems. All titles have been translated into English, though not always literally. Where necessary we give additional information about the content of the publication.

Bibliographies for 1945—1965, 1966, and 1967 have been published in former volumes of this journal.*

MEMOIRES EN BIOGRAFIEËN/MEMOIRS AND BIOGRAPHIES

- 1 Beyen, J. W., *Het spel en de knikkers*. Een kroniek van vijftig jaren. (Memoirs). Rotterdam, 1968. —303 pp.
— memoirs of an ex-Foreign Minister (1952—1956)
- 2 Borrie, G. W. B., *F. M. Wibaut, mens en magistraat*. Ontstaan en ontwikkeling der socialistische gemeentepolitiek. (Wibaut). Assen, 1968. —342 pp.
— a biography of Wibaut (1859—1936), especially dealing with the development of a socialist local policy
- 3 Vondeling, A., *Nasmaak en voorproef*. Een handvol ervaringen en ideeën. Amsterdam, 1968. —223 pp.
— a discussion of some important political questions in the Netherlands, mainly the fall of the Cabinet Cals (1966), by a socialist politician

ALGEMENE WERKEN/GENERAL WORKS

- 4 Bartels, W. J. B., 'Macht en onmacht in de politiek' (Power and Impotence in Politics), in: *Massamedia en politiek* (zie nr. 8), pp. 211—223
— can political science be defined from the concept of power only?
- 5 Daudt, H., 'Amerikaanse politicologen over Amerika' (American Political Scientists about America), in: *De Gids*, 1968, nr. 6/7, pp. 63—67.
- 6 Ellemers, J. E., *Macht en sociale verandering*. Een terreinverkenning. (Power and Social Change). Meppel, 1968. —35 pp.
- 7 Kho, F. O. G., 'De politieke wetenschap na de Tweede Wereldoorlog: enige methodologische notities' (Political Science After the Second World

* *Acta Politica*, 1 (1965/66), pp. 262—277; 2 (1966/67), pp. 236—245; 3 (1967/68), pp. 250—259.

- War: Some Methodological Remarks), in: *Massamedia en Politiek* (zie nr. 8), pp. 223—241
- 8 *Massamedia en politiek*. (Mass Media and Politics). Vierentwintig essays ter nagedachtenis aan prof. mr. L. G. A. Schlichting. Utrecht, 1968. —309 pp.
— a collection of essays in memory of professor L. G. A. Schlichting
- 9 Nijhoff, P., 'Parsons en het politiek systeem' (Parsons and the Political System), in: *Acta Politica*, 3 (1967/68), pp. 355—361.
— a review article on W. C. Mitchell, *Sociological Analysis and Politics*. The theories of Talcott Parsons. Englewood Cliffs, N.J. 1967.
- 10 Valkenburg, P., *Inleiding tot de politicologie*. Problemen van maatschappij en macht. (Introduction to Political Science). Amsterdam etc., 1968. —204 pp.
— general introductory work about politics, power and society
— for a review article see: A. Hoogerwerf, 'Problemen rond politieke macht' (Problems Concerning Political Power), in: *Oost-West*, 7 (1968), pp. 407—409
- 11 Verhoogt, J. P., 'Niklas Luhmann's bestuurswetenschappelijke theorie' (Niklas Luhmann's Theory of Public Administration), in: *Acta Politica*, 3 (1967/68), pp. 308—321 (Abstract in English: pp. 381)
— a review article on Niklas Luhmann, *Theorie der Verwaltungswissenschaft*. Bestandsaufnahme und Entwurf. Köln usw., 1966.
- 12 Vree, J. K. de, 'De wetenschap der politiek. Het vraagstuk van een definitie' (Political Science. The Problem of a Definition), in: *Acta Politica*, 4 (1968/69), pp. 55—81 (Abstract in English: p. 120)
— participants, interactions and value allocations as the central elements of political science.

IDEOLOGIE/IDEOLOGY

- 13 Bakker, G., *Duitse Geopolitiek 1919—1945*. Een imperialistische ideologie (German 'Geopolitik' 1919—1945. An Imperialist Ideology). Assen, 1967. —207 pp.
- 14 Duynstee, F. J. F. M., 'De volkswil' (The Popular Will), in: *Massamedia en politiek* (zie nr. 8), pp. 135—154
- 15 Jonge, A. A. de, *Crisis en critiek der democratie*. Anti-democratische stromingen en de daarin levende denkbeelden over de staat in Nederland tussen de wereldoorlogen (Crisis and Criticism of Democracy. Anti Democratic Movements in the Netherlands between the World Wars and their Ideas about the State). Assen, 1968. —428 pp.
- 16 Jonge, A. A. de, *Het nationaal-socialisme in Nederland*. Voorgeschiedenis, ontstaan en ontwikkeling (National Socialism in the Netherlands). Den Haag, 1968. —198 pp.
—History and development of the National Socialist movement in the Netherlands between the World Wars
- 17 Loon, J. F. Glastra van, 'De rol van beginselen in de politiek' (The Role of Moral and Ethical Principles in Politics), in: *Massamedia en politiek* (zie nr. 8), pp. 129—133
- 18 Stam, A., *Van Marx tot Mao*. De communistische herziening en de marxistische ideologie. (From Marx to Mao. Communist Revisionism and Marxist Ideology). Groningen, 1968. —389 pp.
- 19 Zijlstra, B., *From Pluralism to Collectivism*. The Development of Harold Laski's Political Thought. Assen, 1968. —236 pp.

HET POLITIEK SYSTEEM/THE POLITICAL SYSTEM

Grondslagen/Foundations

- 20 Daalder, H., 'Politiek bestel en sociale realiteiten' (Political System and Social Realities), in: *Sociale Wetenschappen*, 11 (1968), pp. 71—90.
— discusses changes in the Dutch political system since 1960
- 21 Jacobs, A. A. J. & W. Jacobs—Wessels, 'Duidelijkheid' in de Nederlandse politiek. Een poging tot operationalisering' (The Concept of 'Unambiguity' in Dutch Politics. An Attempted Operationalisation), in: *Acta Politica*, 4 (1968/69), pp. 41—54 (Abstract in English: p. 119)
— recognizability and 'political colour' of parties as elements of 'unambiguity'
- 22 Janse, J. G. A., 'Naar politieke vernieuwing in Nederland' (Towards Political Reform in the Netherlands), in: *Massamedia en politiek*, (zie nr. 8), pp. 109—116
- 23 Loon, J. F. Glastra van, 'Demokratie in Nederland' (Democracy in the Netherlands), in: *Acta Politica*, 3 (1967/68), pp. 185—213 (Abstract in English: p. 265)
— discusses recent proposals to reform the Dutch political system, and suggests a second round of elections among the two greatest parties when in the first round no party or combination of parties has secured the absolute majority
- 24 Lijphart, A., *The Politics of Accomodation*. Pluralism and Democracy in the Netherlands. Berkeley etc., 1968. 222 pp.
— social and political cleavages and elite behavior in the Netherlands
— a revised and updated edition has been published in Dutch: *Verzuiling, pacificatie en kentering in de Nederlandse politiek*. Amsterdam, 1968. —228 pp.
- 25 Scholten, G. H., 'Easton's systems analysis en het Nederlandse politieke systeem. Een eerste verkenning' (Easton's Systems Analysis and the Dutch Political System. A First Exploration), in: *Acta Politica*, 3 (1967/68), pp. 214—238 (Abstract in English: p. 266)
— an attempt to give operational meaning to Easton's concepts and to apply his analytical framework to the Dutch political system
- 26 Woude, M. V. van der, 'Het recht als neerslag van de machtsverhoudingen' (Law as a Reflection of Power Relationships), in: *R. M. Themis*, 1968, pp. 29—58

Instellingen/Institutions

Regering/Cabinet

- 27 Dubbeldam—de Vries, A., 'Tweeënvijftig staatssecretarissen (Fifty Two Underministers), in: *Acta Politica*, 3 (1967/68), pp. 97—117 (Abstract in English: p. 180).
— social and political characteristics of Dutch underministers
- 28 Duyverman, J. P., 'Thorbecke als formateur' (Thorbecke as Cabinet Maker), in: *Bestuurswetenschappen*, 22 (1968), pp. 148—159
— discusses cabinet formations of 1848, 1849, 1862, 1868, 1870/71 and compares them with recent cabinet formations
- 29 Kuypers, G., 'Kabinetformatie en partijen' (Cabinet Formation and Parties), in: *Massamedia en politiek* (zie nr. 8), pp. 95—108.
— discusses the role of Dutch political parties in cabinet formation

Parlement/Parliament

- 30 Hoogerwerf, A., *De geachte afgevaardigde*. Over de vertegenwoordigende rol van het parlements lid (The Honourable Member. On the Representative Role of the Member of Parliament). Meppel, 1968. —30 p.
- 31 Kwaadsteniet, W. de, *Het recht van kamerontbinding*. The Right of Dissolution of Parliament). Deventer, 1968. —356 pp.
— dissertation, discussing history and legal implications of the right of dissolution of parliament

Kiesstelsel/Electoral system

- 32 Boonstra, D., 'Kiesstelsels en samenwerking tussen politieke partijen in Nederland' (Electoral Systems and Cooperation Between Parties in the Netherlands), in: *Acta Politica*, 4 (1968/69), pp. 82—103
— discusses possible effects of future electoral reforms upon cooperation between parties
- 33 *Rapport — Eerste — van de Staatscommissie inzake de Grondwet en de Kieswet* (First Report from the State Commission on the Reform of the Constitution and the Electoral Law). Den Haag, 1968
— this first report deals with reforms of the electoral system
- 34 Verboom, R., 'Kiesrecht hervorming zonder grondwetswijziging?' (Reform of the Electoral System without Reform of the Constitution?), in: *Acta Politica*, 3 (1967/68), pp. 118—131. (Abstract in English: p. 181)
— discusses the implications of some proposals to reform the electoral system
— see for the ensuing remarks by In 't Veld: *Acta Politica*, 3 (1967/68), pp. 248—249

Diversen/Miscellaneous

- 35 Koopmans, L., *De beslissingen over de Rijksbegroting* (Decision Making on the National Budget). Deventer, 1968. —167 pp.
- 36 Lange, J. de, & L. M. A. Masset, 'De Bijlmermeer. Een voorbeeld van een besluitvormingsproces' (Bijlmermeer. A Case Study in Decision Making), in: *Acta Politica*, 4 (1968/69), pp. 5—31 (Abstract in English: p. 119)
— the annexation of the Bijlmermeer to Amsterdam is treated as a specimen of incremental or marginal decision making
- 37 Scholten, G. H., *De Sociaal-Economische Raad en de ministeriële verantwoordelijkheid* (The Social Economic Council and Ministerial Responsibility). Meppel, 1968. —533 pp.
— doctoral dissertation about the Social Economic Council in the Netherlands, discussing its function and its possible interference with the realisation of ministerial responsibility to parliament
- 38 Vries, J. A. J. de, *Belastingheffing in beweging. Een onderzoek van de resistentie en stabiliteit van het belastingpolitieke systeem, in het bijzonder tegen de achtergrond van de Europese integratie* (The Dynamics of Taxation. A study of the Resistance and the Stability of the Taxation System, especially With a View on European Integration). Z.pl., 1968. —533 pp.

HET POLITIEK PROCES/THE POLITICAL PROCESS

Algemeen/General

- 39 Hoeven, P. J. A. ter, 'Sociale verandering en politieke participatie' (Social Change and Political Participation), in: *Sociale Wetenschappen* 11 (1968), pp. 91—96

— discusses several types of democracy

- 40 Mellink, A. F., G. J. Harmsen, W. F. Wertheim, e.a., *Revolutie en contra-revolutie* (Revolution and Counter Revolution). Alphen a. d. Rijn, 1968. —157 pp.
— historical, sociological and philosophical analysis of revolutionary phenomena
- 41 Stevers, Th. A., 'Een economische analyse van het democratisch proces' (An Economic Analysis of the Democratic Process), in *Sociale Wetenschappen*, 11 (1968), pp. 37—70

Politieke partijen/Political parties

- 42 Boukema, P. J., *Vragen van partijrecht* (Problems of Party Rights), Alphen a. d. Rijn, 1968. —43 pp.
- 43 *Confessionelen — De —*. Ontstaan en ontwikkeling van de christelijke partijen. (The Confessionals. Origins and Developments of the 'Christian' Parties). Utrecht, 1968. —159 pp.
— a series of lectures by L. W. G. Scholten, J. Bornewasser, a.o.
- 44 Daudt, H., 'Party Systems and Voters' Influence in the Netherlands', in: *Party Systems, Party Organizations and the Politics of the New Masses*, Ed. by Otto Stammer. Papers of the 3rd International Conference on Comparative Political Sociology. Berlin, 1968, pp. 291—303
- 45 Hoekstra, D. J., *Partijvernieuwing in politiek Nederland*. (Party Reform in the Netherlands). Alphen a. d. Rijn, 1968.
— a collection of documents
- 46 Janse, C. S. L., 'Spanningen in de K.V.P.' (Tensions in the K.V.P.), in: *Acta Politica*, 3 (1967/68), pp. 269—285 (Abstract in English: p. 381)
— an analysis of tensions within the Catholic People's Party
— see for the ensuing discussion between Janse and S. W. Couwenberg *Acta Politica*, 4 (1968/69), pp. 104—114
- 47 Manschot, B., R. Niemantsverdriet en T. Noldus, 'T.V.-uitzendingen van politieke partijen' (T.V. Broadcasts by Political Parties), in: *Massamedia en politiek* (zie no. 8), pp. 81—93.
- 48 Noldus, T., 'Schlichting's visie op partijwezen en kiesstelsel' (Schlichting's Opinion about the Dutch Electoral and Party System), in: *Massamedia en politiek* (zie no. 8), pp. 117—128
- 49 Puchinger, G., *Hergroepering der partijen?* (Regrouping the Parties?), Delft, 1968. —732 pp.
— interviews with leading politicians about reforms in the Dutch party system
- 50 Ringnalda, G., 'Demokratie in discussie' (Democracy in Discussion), in: *Oost-West*, 7 (1968), pp. 286—291
— application of Dahl's model to the internal structure of the Dutch parties
- 51 Stapel, J., 'Wie en wat staan waar tussen links en rechts?' (Which People and Which Parties Stand Between Left and Right?), in: *Acta Politica*, 4 (1968/69), pp. 32—40 (Abstract in English: p. 120)
— reports research on 'left and right in politics' based on two nation wide sample surveys of april and may 1968

Politiek gedrag/Political behaviour

- 52 Boef, C., 'Politieke effectiviteit, homogeniteit en anomie' (Political Efficacy,

- Homogeneity and Anomy), in: *Sociologische Gids*, 15 (1968), pp. 112—119
 — a critical comment on an article by Hoogerwerf on political participation in the Netherlands (see Bibliography 1967, in: *Acta Politica*, 3 (1967/68), p. 256, no. 72)
 — Hoogerwerf's answer in the same issue: pp. 119—122
- 53 Bothe, B. J. W. en J. van Koutrik, 'Teach-in als vorm van politieke inspraak. Een eerste poging tot sociologische analyse' (Teach-in as a form of Political Participation. A First Attempt towards a Sociological Analysis), in: *Mens en Maatschappij*, 43 (1968), pp. 258—272
 — sociological characteristics of participants in teach-ins.
- 54 Daudt, H., C. E. van der Maesen en R. J. Mokken, 'Political efficacy: a further exploration', in: *Acta Politica*, 3 (1967/68), pp. 286—307
 — revised version of a paper presented at the IPSA 7th world congress, Brussels 1967, specialist meeting on electoral research
- 55 Lammers, C. J., 'Deconfessionalisering en radicalisering bij studenten?' (Deconfessionalization and Radicalization among Students?), in: *Acta Politica*, 3 (1967/68), pp. 149—161. (Abstract in English p. 182).
 — political preferences of Dutch students compared with socio-economic position and political affiliations of their parents.
- 56 Lange, F., W. Brinkman en W. Koomen, 'Protestantisme en progressiviteit opnieuw bezien' (Protestantism and Progressiveness, a Review), in: *Acta Politica*, 3 (1967/68), pp. 340—353. (Abstract in English p. 383).
 — reports results of a secondary analysis of Hoogerwerf's data as published in his doctoral dissertation (see Bibliography 1945—1965 in: *Acta Politica*, 1 (1965/66), p. 272, no. 218)
 — the rejoinder of Hoogerwerf in the same issue on p. 383
- 57 Maesen, C. E. van der, 'Negatieve sancties in de politiek' (Negative Sanctions in Politics), in: *Acta Politica*, 3 (1967/68), pp. 239—247 (Abstract in English p. 266).
 — sanction perception in Dutch politics

Verkiezingsanalyses/Election studies

- 58 Stokman, F. N., *Election studies and voting in the Netherlands*, Amsterdam, 1968. —42 pp. Paper for Loch Lomond Voting Conference, Scotland, 1—5 July 1968.
- 59 Waltmans, H. J. G., 'Een analyse van de verkiezingen voor de Tweede Kamer in 1967 in de kieskring Maastricht' (An analysis of the 1967 parliamentary elections in Maastricht), in: *Massamedia en politiek* (zie no. 8), pp. 155—170.

INTERNATIONALE POLITIEK/INTERNATIONAL POLITICS

Internationale betrekkingen algemeen/International relations general

- 60 Baehr, P. R., 'Positiebepaling in de Verenigde Naties. Stemvergelijkingen in de achttiende Algemene Vergadering (1968), in: *Acta Politica*, 3 (1967/68), pp. 132—148 (Abstract in English p. 181).
 — voting in the General Assembly as an indicator of the relative positions of states in various issues.
- 61 Baehr, P. R., 'Pressie op het buitenlands beleid' (Pressure upon Foreign Policy), in: *Massamedia en politiek* (zie no. 8), pp. 243—253.
- 62 Brands, M. C., 'Amerikaanse historici bezien opnieuw de oorsprong van de

- koude oorlog' (American Historians Revising the Origins of the Cold War), in: *Internationale Spectator*, 23 (1968), p. 1200—1223.
 — review article on American historiography about the Cold War
- 63 Daalder, H., 'Imperialism', in: *The International Encyclopedia of Social Sciences*, New York, 1968, Volume 7, pp. 101—109.
- 64 Landheer, B., 'Het Amerikaanse wereldbeeld als factor in de wereldpolitiek' (The American World View as a Factor in World Politics), in: *Massamedia en politiek*, (zie no. 8), p. 275—284.
- 65 Tromp, H. W., 'De inter-nation simulation. Een onderzoeksinstrument in de politieke wetenschap' (The 'inter-nation simulation': a research instrument in political science), in: *Massamedia en politiek* (zie no. 8), p. 185—193.
- 66 Wecke, L., 'Schermen met beelden', in: *Massamedia en politiek* (zie no. 8), pp. 195—209.
 — discusses the uses of stereotypes in international relations, especially in East-West relations
- 67 Zonnenberg, J. M. E. M. A., 'Zuiver, dan wel doelgericht wetenschappelijk onderzoek in de internationale betrekkingen?' ('Pure' or 'Applied' Science of International Relations?), in: *Acta Politica*, 4 (1967/68), pp. 322—336 (Abstract in English p. 382).
 — with a rejoinder by P. R. Baehr on pp. 336—339

Oorlog en vrede/War and peace

- 68 Niezing, J., 'Peace-keeping Forces: Public Opinion, Political Attitudes and Personality Variables', in: *Mens en Maatschappij*, 43 (1968), pp. 425—438.
 — the personality basis of polled opinion about the idea of U.N.P.K.F.
- 69 Röling, B. V. A., 'Oorlogsmodellen en vredesstrategieën' (War Models and Peace Strategies), in: *Oost-West*, 7 (1968), pp. 43—51.
 — discusses two theoretical war models and the consequent peace strategies
- 70 Röling, B. V. A., *Inleiding tot de wetenschap van oorlog en vrede* (Introduction to the Science of Peace and War), Assen, 1968, —200 p.
 — manual of a television course in 'war and peace'.

AUTEURSREGISTER BIBLIOGRAFIE/

AUTHOR INDEX BIBLIOGRAPHY

Baehr, P. R., 60, 61, 67	Duynstee, F. J. F. M., 14
Bakker, G., 13	Duyverman, J. P., 28
Bartels, W. J. B., 4	Ellemers, J. E., 6
Beyen, J. W., 1	Glastra van Loon, J. F., 17, 23
Boef, C., 52	Harmsen, G. J., 40
Boonstra, D., 32	Hoekstra, D. J., 45
Bornewasser, J., 43	Hoeven, P. J. A. ter, 39
Borrie, G. W. B., 2	Hoogerwerf, A., 10, 30, 52, 56
Bothe, B. J. W., 53	Jacobs, A. A. J., 21
Boukema, P. J., 42	Jacobs-Wessels, W., 21
Brands, M. C., 62	Janse, C. S. L., 46
Brinkman, W., 56	Janse, J. G. A., 22
Couwenberg, S. W., 46	Jonge, A. A. de, 15, 16
Daalder, H., 20, 63	Kho, F. O. G., 7
Daudt, H., 5, 44, 54	Koomen, W., 56
Dubbeldam—de Vries, A., 27	Koopmans, L., 35

- Koutrik, J. van, 53
 Kuypers, G., 29
 Kwaadsteniet, W. de, 31
 Lammers, C. J., 55
 Landheer, B., 64
 Lange, F., 56
 Lange, J. de, 36
 Loon, J. F. Glastra van, 17, 23
 Lijphart, A., 24
 Maesen, C. E. van der, 54, 57
 Manschot, B., 47
 Masset, L. M. A., 36
 Mellink, A. F., 40
 Mokken, R. J., 54
 Niemantsverdriet, R., 47
 Niezing, J., 68
 Noldus, T., 47, 48
 Nijhoff, P., 9
 Puchinger, G., 49
 Ringnalda, G., 50
 Röling, B. V. A., 69, 70
 Scholten, G. H., 25, 37
 Scholten, L. W. G., 43
 Stam, A., 18
 Stapel, J., 51
 Stevers, Th. A., 41
 Stokman, F. N., 58
 Tromp, H. W., 65
 Valkenburg, P., 10
 Veld, J. in 't, 34
 Verboom, R., 34
 Verhoogt, J. P., 11
 Vondeling, A., 3
 Vree, J. K. de, 12
 Vries, J. A. J. de, 38
 Waltmans, H. J. G., 59
 Wecke, L., 66
 Wertheim, W. F., 40
 Woude, M. V. van der, 26
 Zonnenberg, J. M. E. M. A., 67
 Zijlstra, B., 19

LITERATUUR

DE INDONESISCHE STAATSGREEP VAN 1965 *

door O. G. F. Kho

Basuki Gunawan, Indonesiër en geïnvolveerd in de ontwikkelingen van zijn land, thans wetenschappelijk medewerker aan het Anthropologisch-Sociologisch Centrum voor Zuid- en Zuidoost-Azië van de Universiteit van Amsterdam, heeft een boeiende wetenschappelijke studie geschreven over de mislukte Indonesische staatsgreep van 1965. Tot nu toe zijn de analyses van deze staatsgreep meer van journalistieke en ideologische aard. Wat de laatste soort betreft, komen deze merendeels van communistische huize: commentaar van de *Prawda* en van de *Hsinhua* (Peking), dat in Nederland door groeperingen als de *Rode Tribune* kritiekloos wordt overgenomen. De beeldvorming over de coupe bij linkse groepen wordt sterk bepaald door het intern rapport van de Cornell Universiteit, dat naar intussen gebleken is minder betrouwbaar is. In Nederland was prof. Wertheim de eerste die een wetenschappelijke visie gaf in vijf artikelen in de *Groene* van 1966.¹

De staatsgreep van 30 september — in Indonesia de *Gestapu* genoemd — heeft een politieke aardverschuiving teweeggebracht. Sukarno, de charismatische leider, die een sterk stempel drukte op de strijd voor nationale onafhankelijkheid en die de verscheidenheid van culturen en volkeren in Indonesia meegesmeed had tot een natie, heeft na 1956 met zijn *konsep presiden* de politieke ontwikkeling bepaald. Dahm heeft in zijn Hamburgse dissertatie² een poging gewaagd de Indonesische politiek te begrijpen vanuit de persoon Sukarno. Sukarno's grandeurpolitiek gaf Indonesia meer prestige (in talrijke Afroaziatische en andere internationale bijeenkomsten, o.a. de Bandungconferentie van 1954), maar werd een *débaclé* toen hij de economie van het land verwaarloosde.

De mislukte staatsgreep betekent het einde van de Sukarno-era (oude orde, *orde lama*) en is een mijlpaal in de politieke ontwikkeling van het land. Om dit te accentueren introduceerde de volksvertegenwoordiging, de M.P.R.S., de term *orde baru* (nieuwe orde). Maar de mislukte staatsgreep is ook van groot belang voor Zuid- en Zuidoost-Azië en daarmee voor de internationale machten die in dit gebied interveniëren (China,

* N.a.v. B. Gunawan, *Kudeta*. Staatsgreep in Djakarta. De achtergronden van de 30-september beweging in Indonesië. Meppel (Boom), 1968. —216 p. f 13,50.

¹ *De Groene*, 19—2, 1—10, 8—10, 15—10 en 24—12—1966.

² B. Dahm, *Soekarno en de strijd om Indonesië's onafhankelijkheid*. Meppel (1966).